



Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
Dyrektor
Konrad Miłoszewski

DUS-II.055.20.2023.BB
Warszawa, dnia 7 listopada 2023 r.

Szanowny Panie

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją w sprawie najwyższej konieczności ustanowienia w Polsce emerytur stażowych 35/40 oraz procedowania jeszcze w tej kadencji Sejmu RP złożonych w tej sprawie projektów ustaw, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251) jest uregulowana sprawa uprawnień do emerytur z powszechnego systemu emerytalno-rentowego.

W powszechnym systemie emerytalno-rentowym obowiązuje generalna zasada, zgodnie z którą prawo do emerytury z tego systemu powstaje w razie spełnienia określonego ryzyka ubezpieczeniowego, tj. dożycia co najmniej wymaganego wieku emerytalnego i legitymowaniem się pozostawaniem w ubezpieczeniu społecznym.

Dla ubezpieczonych urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. zachowano uprawnienia emerytalne obowiązujące na tzw. starych zasadach, w tym do wcześniejszych emerytur.

W przypadku ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., uprawnienia do wcześniejszych emerytur utrzymano przez okres przejściowy.

Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. prawo do emerytury przysługuje po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego i legitymowaniu się jakimkolwiek okresem ubezpieczenia.

Na podstawie obowiązujących regulacji ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury ma ubezpieczony, który osiągnął wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn i legitymuje się okresem ubezpieczenia.

Obowiązujący wiek emerytalny został przywrócony z dniem 1 października 2017 r., na mocy ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 38). W trakcie prac parlamentarnych nad projektem tej ustawy były zgłaszane również wnioski, dotyczące wprowadzenia regulacji uzależniających prawo do emerytury tylko od udowodnienia odpowiednio długiego stażu pracy (np. 35 lat – w przypadku kobiet i 40 lat - w przypadku mężczyzn).

Dotychczas nie wprowadzono kryterium stażowego uprawniającego do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, ponieważ sposób obliczania emerytury w sposób istotny przekłada się na wysokość świadczenia, a tym samym zachęca ubezpieczonych do jak najdłuższej aktywności zawodowej i opóźniania decyzji przejścia na emeryturę.

Nie ulega wątpliwości, że istnieje potrzeba dyskusji nad poszukiwaniem rozwiązań nakierowanych na optymalizację systemu emerytalnego, w tym także jego uelastyczniania, które byłyby zgodne zarówno z troską o jego finansową stabilność, jak i z zapatrywaniami społecznymi w tym zakresie.

Każda zmiana w systemie emerytalnym niesie za sobą poważne konsekwencje finansowe i dotyczy milionów osób. Z tego powodu projektowane wszelkie nowe rozwiązania muszą być dokładnie przeanalizowane przed ich wprowadzeniem w życie. Kwestia emerytur stażowych wymaga bardzo dokładnych analiz skutków finansowych, gospodarczych i społecznych, jakie by taka zmiana spowodowała.

W dniu 30 września 2021 r. został złożony przez NSZZ „Solidarność” w Sejmie RP, razem z ok. 235 tys. podpisów osób popierających tę inicjatywę, obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie niektórych ustaw (druk nr 1692), zawierający propozycje regulacji dotyczących emerytur stażowych. Projekt ten w październiku 2021 r. został skierowany do Biura Legislacyjnego i Biura Analiz Sejmowych w celu wydania opinii, w tym o zgodności z prawem UE, a także do organizacji reprezentujących pracodawców i pracowników w celu konsultacji. W dniu 15 grudnia 2021 r. na posiedzeniu Sejmu RP odbyło się I czytanie projektu ustawy, a po odrzuceniu przez Sejm RP wniosku o odrzucenie projektu ustawy w I czytaniu, projekt został skierowany do dalszych prac w Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

W dniu 14 grudnia 2021 r. Prezydent RP skierował do Sejmu RP projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 1850). Celem projektowanej ustawy jest również wprowadzenie emerytury stażowej. W dniu 15 grudnia 2021 r. projekt ten został skierowany do I czytania na posiedzeniu Sejmu RP.

Projekty te wpisują się w potrzebę dyskusji nad rozwiązaniami funkcjonującymi w systemie emerytalnym i stanowią ważne punkty odniesienia w tej dyskusji. Projekty te są także przedmiotem analiz merytorycznych oraz symulacji dotyczących ich wpływu na rynek pracy, finanse Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, funduszy zarządzanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także na finanse publiczne.

Sejm RP prowadzi prace nad wniesionymi do niego projektami ustaw na podstawie podejmowanych przez siebie suwerennych decyzji.

Należy zauważyć, że przepisami ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2120) uregulowano tryb postępowania w sprawie wykonywania inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, o której mowa w art. 118 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Na podstawie przepisów powołanej ustawy, projekt ustawy wniesiony przez obywateli, w stosunku do którego postępowanie ustawodawcze nie zostało zakończone w trakcie kadencji Sejmu, w której został wniesiony, jest rozpatrywany przez Sejm następnej kadencji bez potrzeby ponownego wniesienia projektu ustawy. W takim wypadku Marszałek Sejmu zarządza ponowne drukowanie projektu ustawy oraz jego doręczenie posłom.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sprawa załatwiona w petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku,
Konrad Miłoszewski
Dyrektor
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/